

ad generale Capitulum vel R^m Patrem; nam anno sequenti in Cartâ ite=
rum admonetur his verbis, licet parum mitius: Et D^o Godefrido scri=
benti de proclamationibus fiendis; imponimus silentium, et hortamur:
ut se alys conformet, monitisque visitorum ac Prioris sui plus so=
litò obtemperet: ab eo anno 1490 nihil amplius de illo invenimus,
credendum est quod plenè ad se redierit. Obyt autem in hâc Domo
24ª Januarij anno 1500.

D. Joannes de Etterbeke Alostanus monachus prof^s hujus
Domûs receptus a D^o Arnolde kaerman Priore et vestitus 12 Xbris
1473, professus autem sub eodem Priore anno sequenti 1474 eadem dies,
cantavit primam suam missam in die Dedicationis Ecclesiae A^o 1475.
Hic antequam profiteretur condito Testamento voluit domum hanc succedere
in bonis suis quae sibi successissent si mansisset in saeculo. fuit aliquan=
to tempore sed non diu Procurator hujus Domûs quo autem precisè anno
ignoratur, sed anno 1495, octobris septimâ defuncto V.P. Gasparo van
der Stock hujus Domûs Priore, Conventuales hunc D. Joannem sibi
in Priorem elegerunt. per Cartam Capituli generalis anni 1500 quasi
de parcitate videtur accusatus, nam habetur in illâ: Priori D. Capellae
non fit mia Et solvat sine morâ Priori Domûs Antverpiae sex Du=
catos Hungariae de pondere, quos mutuò dedit D^o Livino pro via=
tico ad Domum Capri hospitatum misso per Capitulum generale,
nec recuset solvere Taxam suam pro redemptione illorum florenorum
Domûs S^o Annae sicut per Patres Provinciae concordatum est.
Post hanc Cartam non diu supervixit, obyt namque 30 July 1500.

(1525) Ch 1129

D. Petrus Beerincx de Velthem propè Lovanium mona=
chus professus hujus Domûs, aliàs Capellanus ad S^m Pertum Lovanij
et ibidem Rector Scholarum vel Submonitor, receptus a D^o Gasparo van
der Stock Lovaniensi ac Priore, et vestitus in die Cathedrae S. Petri anno
1487, professus anno sequenti. fuit deinde sacrista in hâc Domo
vir teste Chronico 2° fol. 68 Religiosus et peritus in arte musicâ
sed obsonam habens vocem quasi concavitatem in palato non habuisset
itâ canebat. Scripsit diversos libellos, duos sermones D^o Augustini qui=
bus explanatur cap 34 Ezechielis Prophaetae, unum de Pastoribus et
alterum de ovibus, item libellum mandenilem et alia quaedam opuscu=
la Divi Augustini. Obyt in hâc Domo Vicarius 28 July 1501.

(2379) Ch 11204

D. Antonius Moens Lovaniensis, monachus professus
hujus Domûs, receptus a D^o Henrico de Loe Lovaniensi hujus D. Pri=
ore anno 1456. Sacerdos factus Cameraci a^o 1461, initio quadragesimae
quae deinceps relaturus sum scribam ex 2° Chronico Capellae quodgesta
narrat illorum qui initio hujus saeculi vixerunt ad medium fere seculi.

✓ (1975) Ch 11204

Ait ergo de hoc Antonio fol. 69. Probus juvenis receptus est, litteris latinis mediocriter imbutus, penitus in arte musicâ et ut dicunt Organista mansuetus lenis et tranquillus. qui posteaquam fuit professus in ordine factusque Sacerdos, scripsit multos in hac Domo Libros, quia scriptor admodum elegans fuit. Gradualia scripsit compluria et Homilias quae sunt in usu nunc in Choro, et Librum Residuorum quae Residua Sermonum et Homiliarum in Refectorio leguntur. Itemque Sermones Divi Bernardi abbatis qui leguntur etiam ibidem, ut Librum qui jacet super Pulpitum ante sedem Sacerdotis juxtâ summum altare, et alia multa. fuitque Fratribus multum dilectus; et propter assiduos scriptitandi labores suos, habuit gratiam tam in vino quam in cibo frequenter. Et prompte sequebatur Conventum enim cum esset senex, scipione fuitus. et omnia Sacerdotis et Monachi munia laetus et alacer obibat quamdiu potuit tam in Choro quam in Refectorio, licet tempore senectutis suae chiragrâ et podagrâ multum laboraret. Cum in ordine diu non fuissem professus (auctor Chronici loquitur) quodam tempore hyemali et in Cellis cum nocturnas agremus vigiliis, Infirmarius qui minimum a lecto ad sedem transponere solus non valuit Infirmarius. Etenim ad quemlibet levem tactum miserabiliter exclamabat prae dolore, et tamen proculdubio ita suaviter et modestè cautimque tractavit cum Infirmarius ac si materejus aut filia fuisset. Ecce quam verum est quod dicit Plinius: Unicuique suus dolor sibi videtur esse gravissimus. Erat autem Antonius alioqui mirè patiens sicuti semper fuit bonus et relogiosus. sed non facile quisquam scire potest quid aliquando sibi sit eventurum. Caeterum ritè praeparatus et sumptis Ecclesiae sacramentis feliciter ad Deum migravit idibus aprilis hoc est 13^a circa tempus Completorij presente Conventu Fratrum psalmosque et praecationes suppliciter recitante. eratque dies ille caena Domini A^o 1503.

D. Judocus van der Cleyen Gerardi-montanus. Monachus professus hujus Domus, cognatus D. Arnoldi kaerman Prioris hujus Domus a quo et receptus est et vestitus 2 July 1463 in die Visitationis B^a V. Mariae et anno sequenti eadem die professus. Primam missam caelebravit in die Dedicationis Ecclesiae nostrae 1468. Sequentia ex 2° Chronico fol. 55. Vir bonus et religiosus sciens promptè et expedite legere et bene pronunciare more ordinis et in Choro et in Refectorio et bene cantare sciens, habuitque dulcem et quasi angelicam vocem; unde pluribus etiam annis, tametsi non placuit ei, fuit Cantor Chori. sed accedente jam senitudine cum vox ejus panè deficeret, multis precibus obtinuit ut ab illo ministerio absolveretur. Sciebat etiam benè scribere et aliquos reli-

(1944) Ch 07 172

quit nobis suâ manu libros scriptos. Sermonem de Praesentatione B^a. V. Mariae et agendam unam quae solet in Choro haberi in usu, et alia quaedam devota. Erat Magister Novitiorum A^o 1500, et (inquit auctor Chronici) docuit me prima ordinis elementa et observationes. Qui quoniam fuit impeditioris Linguae: ideo silentium et solitudinem amavit plurimùm, alioqui et Vicarius hujus Domûs fuisset ordinatus: si praedicare publicè potuisset multis tamen admodum charus fuit. Scivit autem accuratè flores concinnare de filo serico et cupreo filo subtracto, unde et magnam Tabulam (quae in sacrario est) vitro tectam, ipse aptavit et instruxit: et similiter quaedam alia. Sed dixit mihi quod visum suum in tali opere multùm debilitavit, quâpropter cum et mihi satis debilem visum sciret esse, artem illam me docere noluit: sed docuit me artem inserendi arbores quâ plurimùm delectabatur, quam artem D Hieronimus Rustico monacho scribens etiam commendat et utilem et honestam monacho declarat esse. Ad studia Literarum mihi propenso et de viris eruditis interdum loquenti, respondebat: moritur Doctus similiter et indoctus. quasi diceret, studeamus benè vivere et semper habere bonam conscientiam. Alias autem mihi dicebat. O Joannes Joannes, si diu vixeris in ordine, frequenter iturus es, et ab hoc et ab hâc; vicissitudines bonorum et malorum sic indicans, quas in hoc mundo cuncti mortales velint, nolint, experiuntur: et profectò verum dixit. Item aliàs dicere solebat : vixi quidem satis diu, si satis benè, sed extremum ictum semper timeo. Cum autem D. Franciscus de Welle confrater noster (qui hic antè poni debuorat) defunctus esset, qui junior erat in ordine quam D Judocus, magnus invasit metus Judocum; atque ab illo tempore nunquam benè valuit, sed velut attonitus saepè dicebat nobis : nescio quid est mihi, nescio quid habeo, nescio quid patior. deinde paulatim caepit aegrotare. Sed penè fui oblitus adscribere quam ab ipso audivirem memoratu dignam, “ Cum essem Junior inquit et multis annis in ordine non fuisset, Pr Arnoldus kaerman diu fuit hujus Provinciae Visitor principalis et propterèa frequenter oportebat eum abesse domo . Interim verò D. Laurentius de Musschezele Vicarius fuit hujus Domûs, quod ministerium laudabiliter etiam exequabatur. Sed quoties Pr Laurentius visitandi gratiâ venit ad me in Cellam; sermonibus suis et exhortationibus sic erexit me, stabilivit et confortavit: ut posteaquam fuit in Cellâ meâ per duas hebdomadas mihi gratiam Dei sentirem adesse: eram siquidem pronior ad modestiam, proclivior ad pietatem, promptior ad fraternam delictionem, ferventior in precibus subtilior in divinarum contemstatione; et in cunctis observationibus ordinis publicè et privatim

alacrior sed de praedicto D. Laurentio alia multa referuntur.

Porro quales aliquando vicissitudines et ipse magister meus Judocus in ordine sit expertus non etiam mihi tacuit omninò. alias namque dicebat. interdum gratia Dei visa est mihi sic affuisse, ut post vigiliis nocturnas et officium matutinale; ita me sentirem robustum et alacrem ac si non amplius quam ad dimidiam horam in Choro fuisset. hoc modo sane divina gratia mecum egit sed non semper. nam et interdum ita relictus sum infirmitatibus meis et miseris; ut non solum taederet me vitae mea, sed etiam ut non numquam optarem mihi terram dehiscere quo liberatus a tentationibus in ea quiescerem. Fuit autem Judocus vir probus et gratosus vultu liberali, staturà mediocriter eminenti ingenio salis acuto. qui tametsi in Literis Saecularibus non multum fuerit eruditus : scientiâ tamen Christianâ et spiritali, non multis postponendus erat. Siccis uti non consuevit ne in hyeme quidem. sed quoniam siccus semper habebat pedes, parvis utebatur calceis intra calceos, non tamen pilosis. denique ab aegrotatione, cujus paulò antè memini, non convaluit. ferè ad duos menses sic malè habuit. Cum autem Paschae festum adventasset, et indies sese debiliorem fieri cerneret, fertur paululum conquerens dixisse: Itane jam mori debeo cum molestissimum totius anni tempus jam peractum sit: et commodius victitandi tempus advenerit, quando nobis lacte et butyro licet uti . sed tamen divinae voluntati se commisit, et ritè praeparatus sump-tis Ecclesiae sacramentis religiosè defunctus est, in praesentiâ Prioris et quorundam aliorum, nocturno tempore caeteris Fratribus in Choro Divina celebrantibus A° 1505, Marty 26.

D. Franciscus de Welle, de Biervliet. Monachus prof. hujûs Domûs, receptus a D° Arnoldo kaerman Priore anno 1473 in die S^{ti} Matthaei et anno sequenti professus. Hic erat de bonâ et honesta progenie, fueratque Lovany Licentiatus in Artibus promotus in paedagogio Lilij. cantavit primam suam missam in die Epiphaniae Dni 1476; et religiose admodum et moderatè multis in ordine annis vixit. Scripsit diversos Libros et fuit corrector in Choro et in Refectorio, ordinatorque ad dispositorem eorum quae sunt ibi legenda. praeterea fuit etiam quorundam novitiorum Institutor et Magister. Mihi porrò videbatur (auctor Chronici 2^{di} loquitur) vir bonae conscientiae. denique inter nos aliquando cum familiariter in Colloquio commentaremur, probè recordor cum dixisse : si Deo placeret, inquit, optarem in extremis meis non diu aegrotare lectoque decumbere : ne meâ caussâ fratres vigilijs et alys molestijs afficiantur. exaudivitque Deus preces ejus et praestitit ei quod optaverat, sicut scriptum est “ Desiderium pau-

(70) ChMo63

perum exaudivit Dominus, praeparationem cordis audivit auris tua et iterum : non sprevit neque despexit deprecationem pauperis. etenim fuit pauper spiritu. et iterum scriptum est de Deo: voluntatem timentium se faciet et deprecationem eorum exaudiet salvos faciet eos. Usu venit igitur illi sicut optaverat. quandoquidem ad extremum usque diem vitae mortalis inambulaverat et ad Templum venerat: quamvis in Choro non persisteret. fuit quidem diebus paucis aegrotus, non tamen decubuit, sumpsitque per se cibum et potum. sed cum venisset ad eum Infirmarius nocturno tempore ad legendum cum eo matutinas de Dominâ, reperit eum in lecto jacentem atque defunctum 6° Calendis Januarij hoc est 27 Xbris 1504. protinus autem quam nuntiatum est in Conventu D. Franciscum esse defunctum, terror quidam invasit D. Judocum de Cleye magistrum meum, atque ab illo die non benè habuit etc ego vero tempore illo quo D. Franciscus obyt tam aegrotus eram, ut quando sepeliebatur stare non possem, sed in caemeterio sedebam super unum sepulchrum legebamque cum alijs, ac me putabam propè diem moriturum. deinde in Choro nactus quemdam Librum quem D. Franciscus scripserat, ex eo legi orationem Divi Bernardini de Nomine Jesu, et protinùs mihi visus sum melius habere, paulatimque convalui sic; ut in hebdomadâ Ascensionis Domini ministerium Sacerdotis in Conventu peragerem tametsi nondum plenè sanatus ac tandem aliquando ab illâ aegrotatione magnè sanatus fui. Deo gratias. majoraque mihi post evenerunt pericula, a quibus etiam Deus me liberavit, cui laus honor et gloria per omnia saecula saeculorum Amen.

D. Joannes de Flandriâ ex Quesnoy aliàs de Querceto Monachus professus hujus Domùs, receptus a V. D. Gasparo vander Stockt Proire et vestitus 16 July 1494. Joannes Amonius auctor secundi Chronici fol. 53 antequam de ejus in ordinem ingressu, scribat; quaedam reflectenda premitit, suae hic sepuuntur. Cum insuit circiter annum Dni 1493 finiti fuissent belli flandrenses facta est quaedam Collectio seu colluvio potiùs hominum quae vulgariter La Garde nominabatur; vagabundè per diversa Flandriae, Hanoniae et Brabantiae loca pergebat, sub honesto titulo, quasi a Principe ordinati ac missi fuissent, qui Regionem tuerentur: ne Latrunculi usquam delitescerent, atque ut Mercatoribus iter esset ubique tutum; utque ruricolis operam dare liceret Agriculturae. Nam mirum in modum populus ubique fuit exhaustus, eo quod magna annonae caritas pluribus annis duravit. Erant autem isti qui cum armis sic ibant non pauci, partim equites et partim pedites. Sed ipsi propèmo-

(1538=1720)

Ch. 139

dum fecerunt ea quae Latrones solent facere, nam quocumque pergebant, consumebant quicquid invenerunt, et ruri degentes adegerunt ut bona cibaria sibi et carnes verucinae exhiberentur, et ex oppidis vicinis sibi bona vina jubebant afferri et alia multa quae fuerunt usui necessaria; et haec omnia sumptu pauperum agricolarum. quapropter et multi mortales graviter ab eis erant afflicti. et augebatur eorum cumulus indies, si quidem huc confluebant plerique quos frugi pigebat esse domi. neque cessabant Agricolas et obvios quosque deglubere: usque dum malis operibus eorum Deus ipse finem imponeret, nam pius Dominus misertus populi sui, gravem satis immisit luem in hosce predones et in eorum Equos, ac pravum dissipavit eorum consilium. Nam dysenteriam et alios morbos plerique patiebantur sicut a quibusdam eorum audivi, et ita divinitus coacti sunt cessare atque dispergi. Horum de numero unus fuit Joannes de Flandria antequam ad ordinem veniret, natus in Querceto et nutritus ubi et sororem habebat in uno Monasterio quae vocabatur Jaquelina. Hic idem Joannes fuit etiam miles in Exercitu eorum qui per noctem intraverunt in Oppidum Atrebatum. Et circiter illud tempus cum ego Tornaci habitarem et quodam die sabbati casualiter incendium accidisset circa domum ubi morabar; ipso die captus fuit hic Joannes et captivus Tornacum inductus, sicut ipse met mihi postea dixit, cumque duceretur acclamabant quidam *assomez, assomez, trucida trucida*: nec fuit ibi sine timore. sed quoniam satis facundus erat in patria lingua: postridie reddita ratione, liber dimissus fuit. Qui cum inter tales mundi procellas aetatem ageret, saepe miseram vitam suam deplorabat: quocirca tandem veluti respiciens ad ordinem nostrum, et ad domum hanc confugit animae suae salutem quaesiturus, ubi et receptus fuit et professus monachus et Sacerdos. Erat autem inter nos moribus urbanis praeditus, gracili corpore, statura mediocri, facie aliquantulum fuscâ, acri ingenio, parum literatus, parumque musices peritus. ad iram facilis, facilius tamen ad placationem. visu acutus, victu sobrius et in receptione ventitantium ad se festinus. fuit etiam Infirmarius ordinatus, quod ministerium non modo sollicitè et sedulè peragebat; sed etiam alacriter obibat, cum tantâ semper benevolentia tractans infirmos et aegrotantes; ut si mater eorum fuisset, non potuisset diligentius. Quod expertus sum ego qui haec scribo. Nam aegrotanti mihi et Hydropisi laboranti, sic ministravit. Gratia Deo. reddat illi Dominus nunc bonam mercedem. Incellâ verò suâ accuratè et politè torno vasa toreumata facere consuevit. Sed quoniam illud exercitium nostro Priori non placuit; ideò cum a Priore nostro adducti fuissent duo monachi de monasterio S^{ti} Gisteni scientes eleganter scribere, intra paucos dies pulchrè didicit ab eis artem scribendi. Et literas quidem venustè pingebat et formabat, orthographiae tamen

haudquoquam faciebat satis. transcripsit autem sermonem quendam bonum incerti authoris qui solet in Refectorio legi, in coenà Domini et item libros Esdrae primum et secundum, et alia quaedam devota. non diu vixit in ordine, nam Anno 1505 Hydropisi laborare incepit, ex quâ infirmitate obyt 7^a Juny eodem an^o 1505. In illa infirmitate constitutus laetus dicere solebat: se brevi transiturum ad Paradysum et se ambulaturum inter lilia, rosas et flores Paradysi.

D Andreas de Tornaco Monachus professus hujus Domûs. receptus a Dno Henrico de Loe Priore circà an 1452 et Discipulus D. Laurentij de Musschezeke tunc Vicarij. de eo D: Joannes Ammonius auctor 2^{di} Chronici nostri, lcribit quae vidit et audivit, quibus nos nostra hic adjiciemus quae habent Carta Capituli nostri gener^s et alia. Natus hic est Tornaci, Latinis litteris mediocriter inbutus juxta morem illius temporis. qui postquam anno sequenti professionem fecisset sacerdosque esset factus, in hâc domo se ità laudabiliter gessit ut anno 1470 missus sit cum duobus alys hujus Domûs professis ad initiandam novam Domum Delfensem: ubi tamen non multis annis mansit sed hospes missus fuit ad Domum in Scheut propè Bruxellas. in qua existens venit sequens Literâ Reverendi Patris generalis nostri A^o 1480 quam habet Wallius Bruxell^s. f Antonius humilis Prior Domûs majoris Carusiae, auctoritate Capituli et nostrâ quâ fungimur super annum; ordinamus per praesentes et seriosè injungimus, quod sub paena inobedientiae impleri volumus: ut D. Andrea de Tornaco Hospes in Domo nostrae Dna de gratiâ propè Bruxellam ordinis nostri Cartusien^s sis, statim ibi profiteatur visis praesentibus primâ die Capituli, et de caeterò pro professo ibidem habeatur; injungentes Priori et Conventui ut in hoc nullam difficultatem faciant: nam ipsius loco D. Joannes de Colonia eorum professus in Domo Capellae profitebitur. quod similiter fieri volumus et jubemus. Datum Cartusiae 12 Martij an Dni 1480 sub sigillo dictae Domûs in testimonium praemissorum. Credimus quod illa Litera effectum habuerit, sed anno 1483 D. Andreas iterum in hâc Domo Capellae residebat, et in Cartâ Capituli gls an 1484 habetur: D. Andreas de Tornaco prof D. Capellae, ex illâ Domo vadat hospitatum ad Domum Vallis S^{ti} Petri ad ordinis voluntatem, cum indigeat personis pro adjutorio Chori. eo tamen non ivit sive quod infirmus esset seu infirmitatem allegaverit, quod ex Cartâ ani sequentis videri potest, habet enim illa anni 1485, Priori D. Capellae non fit misericordia, Et D. Andreas Monachus ibidem caveat de caetero Patrem

v (148) An 1480

Reverendum atque Capitulum generale suis superfluis scripsit inquietare sicut hactenùs fecit, alioquin Carceri mancipetur quem admodum priùs injunctum fuerat, et studeat in pace vivere cum Priore suo atque Conventu; neminem quovis modo inquietando; alioquin statim puniatur secundum formam statutorum. Insuper de translatione suà ad Domum Vallis S^{ti} Petri, a Capitulo generali anno praeterito sibi injunctà quam non implevit propter suas infirmitates, habemus supportatum, attentà paenitentia quam sustinuit. Hâc tamen admonitione nec his minis destitit, habet namque carta sequentis anni 1486 Articulo Domûs Capellae. Et D. Andreas non amplius inquietet cum effectu, et Prior dictae Domûs in hoc non deficiat. Post hanc Cartam per Visitatores super annum est cambium inter illum et D^m Cornelium de Dordraco prof. D. B^a Mariae vulgò Monichuy-sen apud Arnhemium, qui venit hospitatum ad hanc D^m Capellae ille ivit ad Monichuysen. hoc autem per Capitulum gle sequens confirmatur his verbis anno 1487. Priori Domûs B^a Mariae in Hollandià non fit misericordia et commutationem factam per Visitatores de D. Cornelio de Dordraco, et D. Andreâ monacho professo D. Capellae, approbamus: et maneat uterque in loco per Visitatores deputato. et sicut per Cartam Capituli prohibitum fuit de D. Andreâ ne amodo molestare deberet capitulum generali suis frivolis scriptis sub paenà carceris; ita etiam prohibetur ne de caetero molestet Patrem Reverendum sub simili paenà. Anno sequenti 1488 per Cartam Capituli gls ambo missi sunt ad Domos suae professionis his verbis .D. Andreas: articulo Domûs Hollandiae “ Et D. Andreas ibidem hospes vadat ad Domum suae professionis, studeatque se conformare cum meliori pace quam hactenùs suis Confratribus. Sic Domum reversus quievit usque ad Cartam anni 1492 quae iterum habet de illo, articulo Domûs Capellae: Et de D. Andreâ ibidem professo qui contrà prohibitionem Capituli generalis non desistit molestare idem Capitulum; committimus Visitoribus de cidendum ejus appellationem a correctione minus justam esse decernentes. Anno sequenti iterum apparet in Theatro Cartae 1493 articulo Capellae; Et D. Andreas ibidem professus, alios non molestet et confiteatur juxtà dictamen Prioris, alioquin per abstractionem vini et victualium ad discretionem Prioris puniatur donec se alys conformaverit. Siluit iterum per quator vel ultrà annos et comparuit iterum in Cartâ Capituli anni 1498 sed pro ultimà vice cum hàc admoratione articulo Capellae” Et D. Andreas monachus professus dictae D. conformare se studeat ordinationibus praedecessorum Priorum Domûs suae: et declaramus et etiam omnes ordinationes de ipso factas, tam per Capitulum gle quam per Visitatores sive Priores Domûs suae reno=

vamus et ratificamus et in vigore permanere volumus. Prosequimur nunc quae scribit de eo author Chronici supradictus fol. 74. Plusculos inquit in hâc Domo transcripsit Libros: Partem commentariorum D. Augustini in Evangelium Joannis : et alios sermones diversos Augustini, et libellum de Mysterijs Missae qui jacere solent in Cathedrâ sacerdotis ad summum altare. et item aliâ Literâ transcripsit Revelationes divae Catarinae de Senis et aliâ diversa. Hic D. Andreas erat Homo robustus et staturae sat eminentis, habens naturaliter bonam et sonoram vocem, et inter cantandum verba divina valde distinctè et expressè pronuntiavit. et quemadmodum colloqui tempore juniores fratres admonere consuevit ut in Choro et in canaculo legerent sicut scriptum est in Libro Esdrae : distinctè et apertè ad intelligendum, ita legebat ipse, opere docens quod aliqui docebat verbo. Qui tametsi A^o 1500 (quo tempore novitius et recens in hâc Domo receptus fui) inter Monachos Senior Domûs esset; tamen omnia monachi munia publicè et privatim sufficienter obibat, quae fratribus nostris admodum grata fuerunt. Hic etiam paululum super frontem habuit a nativitate suâ tuberculum fermé ad dimidiate nucis in glandis modum; de quo paucis antè obitum annis: cum in tonstrinâ parumper ibidem laesus fuisset a Tonsore, sanies caepit effluere; ac postmodum pellicula cecidit; et ipse plene sanatus fuit. Atque ubi prius erat tuberculum ibi postea remansit Vallicula. Hic Andreas habuit etiamnum duos fratres in Ordine Cartusiensi professos: quorum alter quidem Robertus nominabatur, Monachus et Sacerdos professus in Domo Ste Catharinae propè Antverpiam. Alterius autem fratris nomen ignoro, sed audivi ipsum fuisse professum in Provinciâ Picardiae et ibidem alicubi Priorem quoque fuisse. Vixit D. Andreas noster in ordine annos tres et quinquaginta et obyt in hâc Domo 15 Februarij 1507. Andreas iste fuit Discipulus D. Laurentij de Musschenzele, dixitque se non vidisse super terram Honinem tam eximie sanctum, quam fuit praedictus iste D. Laurentius.

D. Joannes Amandi Monachus professus hujus Domûs et Procurator. hunc licet non detur in nostro kalendariis, poeterire non potui; habetur in Calendario D. nostrae Liranae ut professus et Procurator hujus Domûs et obitus ejus sub 9^a July, sine anno. Successit in Procuraturâ (ut invenio) D^o Eligio de Haene qui obyt circa ann 1490 et erat adhuc Procurator

(1355) 2774

7^a May 1493 et D. Egidius Stercke Procurator ejus loco erat A^o 1497. Adeoque existimo eum fuisse defunctum ante hoc tempus Procuraturae D. Egidij Stercke praedicti.

D. Joannes Pauli alias Pau Delphensis monach^s professus hujus Domùs. de isto describam quae habet 2^m Chronicum fol. 75. Anno (inquit) 1477 receptus fuit in hâc Domo Joannes Pauli in die Conversionis Sⁱⁱ Pauli apostoli, natus in oppido Delphensi in Hollandiâ. Daventriae Literis latinis mediocriter eruditus eo tempore quo Joannes Synthenius ibi juvenutem erudiebat, non tamen hic Delphus noster, Discipulus fuit Synthenij, sed in aliâ classe locatus, alium habuit Praeceptorem quamvis in eodem ludo mansitaret. Fuit homo gratosus phlegmaticae complexionis, bonae indolis, ingenio satis acri praeditus et amator Literarum . inter Mathematicas artes fuit mediocriter peritus in Arithmetica et Geometria et Astronomiâ, quibus artibus delectabatur ac perlibenter cum viris doctis conferebat, quos harum noverat Artium peritos. Saepiculae ventitabat ad cum Geometres Angiensis Joannes Mostinck Tonsor Angiensis qui in arte calculandi et Geometriae nomen habebat non exiguum in his locis. praeterea multos habebat visitantes quia fuit homo satis facundus et sermone festinus et consilio bonus. Sciebat non inscite libros compaginare quod A^o 1483 docuerat cum quidam D. Gregorius Sacerdos Angiensis, quodque ministerium illi fuit commissum in hâc Domo . habebatque penes se instrumenta multa ad operandum in cupro in ferro in ligno; et si quis nostrum habuit aliquid concinnandum, non gravatè fratribus inserviebat, sive in Cellâ suâ sive in Cellis aliorum; dicebatque facetè admodum : Ego sum de genere sturnorum, nam in societate fratrum me juvat esse. et aliquandò fuit etiam Infirmarius et malè habentes piè tractabat, per saepe grato consolans eos sermone. Si quando medici aderant in spaciamentis aut ad cellam ejus veniebant visitandi gratia, studiosè cum illis conferebat de aegrotationibus et de viribus herbarum, et multas quidem herbas et earum vires probè noverat. Atqui mortalium nemo tam sapiens, nemo tam doctus, nemo tam bonus; quin sapientior quin doctior quin melior fieri possit. de se namque D. Hieronimus ait alibi : de quibus me rebus certum putabam saepe numero magistros tamen adhuc interrogabam. et hoc uti-

(1708) Ch 1153

què faciebat, ut illorum responsione certior efficeretur, aut si quid aliud sentirent, evidentius intillegeret. Caeterùm optimus quisque non semper omnibus placet, quod etiam illi contigit ut non omnibus placeret. Quamvis autem novitius illi nullus committebatur instituendus, juniores tamen fratres eum ferè omnes ità charum habebant : ut nemini seniorum magis confiderent quam illi, ad quem dum licuit semper confluebant. quae verò passus est in Ordine Deus testis est. Aegrotavit autem et hydropticus fuit, et tamen nesciebat primùm quid pateretur. etenium venter ejus cum durus et tumidus esset, arbitrabatur esse ventositates; deindé cum satis suspicaretur de Hydropisi, non sibi defuit. sed decoctionibus ebuli et aliarum herbarum sese balneabat usque ad pectus in magnâ cupâ. quo saepè facto, in die quodam Sanctorum Martyrum Cosmae et Damiani, venter solutus est et per umbilicum ejus effluxit aqua valde copiosa. quâ exinanitione factâ, tam debilis erat, ut putaretur prope diem moriturus. at miserante Deo convaluit de infirmitate Deoque gratias uberes egit, et sanatus religiosè vixit etiam num quatuor annos aut quinque postea. Postremum recurrente morbo et recandescente eo, denique defunctus est. tribus tamen diebus tribusque noctibus antè obitum suum, si ne cognitione, miserabiliter anhelitum trahens, jacuit super lectum suum angore correptus. rogavit autem me cum adhuc sanus esset, dicens : quando me videris laborantem in extremis, precor ut pro me legere velis ter Orationem Dominicam cum precatiunculis sicut habentur in Libello De Arte bene moriendi, quemadmodum quidam Papa rogavit Sacellanum suum; deditque mihi exemplar supplicationum, et feci quoque sicut me rogaverat. Obyt autem 17 aprilis 1508.

Argentearum unum par Ampullarum quarum usus est in sacris huic Domini datum fuit a Progenitoribus D. Joannis Pauli in quem postquam defunctus fuit Epitaphium concinnavi, quod hoc loco scribendum censui.

In D. Joannem Delphum Cartusianum monachum
 Domûs Capellae Epitaphium
 Delphe decus fratrum : vivendi norma bonorum
 gratus eras rectis : te coluère boni
 Vividus ingenio, scripturas Delphus amavit.
 consilio pollens, et probitate nitens
 saepiculè invalidos grato sermone levavit,
 promptus et Infirmis officiosus erat.
 Praesto fuit multis : opera vel primus ubique
 propterea multo dignus honore fuit.

Delphus in hoc tristi mundo mala plurima passus
vivit apud superos, ac bona summa tenet.

D. Joannes Bruno vel de Bruyn, Gandensis, monachus
professus hujus Domûs, receptus a D^o Carolo Serraes Priore
et vestitus in festo S^a Luciae virg et mart. 1501 et anno sequenti
eâdem die professus. Sequuntur verba 2° Chronici fol.77.
Hic (inquit) habuit Patruum in Ordine Cartusiae propè Bruxellam
qui fuerat ibidem Procurator eratque multiscius artifex eorum
quae fiunt operum a monacho laudabiliter in Cellâ; cujux auxi=
lio noster cum adhuc puer esset, uti literis imbueretur latinis
positus est primùm in Ludo Anderlacensi: ac deinde literis ope=
ram dedit Lovany in Ludo Magistri Joannis Standonici. A quo
venit ad Ordinem et ad Domum Capellae. hic naturaliter habu=
it vocem grandisonam et suavem. factus itaque sacerdos, ha=
bebat exercitia cellae multa. Libros concinnè compaginabat,
operabatur in cupro non incitè. Torcularia fabricabatur et
Toreumata quaedam Torno faciebat, Patruum suum, qui non
parum favoris in ordine fuerat indeptus, in hujusmodi exerci=
tjis imitabatur: multosque habebat assiduè visitantes: rarò
per diem solus erat in Cellâ suâ. ad studia Literarum non e=
rat inclinatus, at in operibus diversis manualibus quotidie
semet occupabat. laudabat exercitium Marthae, Ociositatem vi=
tuperabat, proponebat sibi sententiam Divi Hieronimi dicentis:
semper aliquid boni operis facito, ut te diabolus nunquam un=
veniat otiosum: nam multa mala docuit otiositas. quod utique
verum est sicut et illud quod ait Publius Ovidius Naso poeta.

Fertilis assiduo si non renovetur aratra
nil nisi cum spinis gramen habebit ager. et iterum:
Cernis ut ignavum consumant ocia corpus
et capiunt vicium ni moveantur aquae.

Probè faciunt igitur qui tempus omne bonis operibus im=
pendunt. magis tamen propriè est sacerdotis facere quod
scriptum esit: cogitatum tuum habe in praeceptis Dei .(Eccles:
6.) et in mandatis illius maximè assiduns esto. quia sacerdotis
est scire legem et secundum illam rectè vivere et alys eam an=
nunciare sicut scriptum est aggaei i: Interroga sacerdotes
legem, Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legem requirent
ex ore ejus (Malach^o.2) quia Angelus Dni exercituum est. Sed
optima quaeque non omnibus placent. Postquam vero Frater

(1433) Ch. M. 122

hic noster professus fuit, venit ad cum suus frater natu minor
 cui Religionis etiam dudum voluntas inceserat; quod cum fratri
 suo aperuisset, ejus ope receptus fuit ad statum Conversi apud
 Fratres Carmelitas propé Angiam, quia non erat literatus.
 porro frater noster non diu vixit in ordine; nam subinde cum
 molestaretur aegrotationibus; naturae tandem concessit, obyt que
 tertio Idus septembris hoc est 11° 1509 circa horam quintam
 manè, fuitque sepultus ante prandium. Sed quibusdam prae=
 festinata sepelitis videbatur. aderat tamen Prior, qui pro eo rem
 fecit divinam et exequias ejus celebravit eumque sepelivit.

D. Joannes d' Oerts Bruxellensis: monachus profess^o
 hujus Domûs, receptus a D^o Arnoldo kaerman Priore A^o 1473 et
 vestitus in festo omnium sanctorum, professus anno sequenti eâ=
 dem die. Audiamus de eo 2^m Chronicon fol 78. Juvenis (inquit) pro=
 bè, indolis, literis latinis mediocriter imbutus prout erant illa tem=
 pora. qui posteaquam in ordine professionem fecerat, ad sacros ordi=
 nes etiam recipiendos missus; sacris initiatus est; hypodiaconus pri=
 mùm factus est, ac deinde alio tempore Diaconus: nec ultra pro=
 cessit. quia tentationibus nescio quibusdam caepit affici; et Prior
 hujus Domûs (sicut audivi) durus et asper illi fuit; cujus assi=
 duis inerepationibus et afflictionibus sic erat oppessus; ut sen=
 sum perdiderit suum. bona quidem memoria tenaque remansit
 ei, sed intellectus et rationis organa fuerunt in eo violata; neque
 vires animae suae recuperavit unquam in vitâ suâ super terram.
 Non defuerunt qui tempestivè pro fratre loquerentur et D^o Ar=
 noldo Priori dicerent etiam modestè et cum reverentiâ: quod ipse
 quibusdam nimis severiter agere videretur cum juniore fratre;
 at ille fratribus benevole monentibus non obtemperavit non acqui=
 evit, responditque: meliora sunt vulnera diligentis, quam frau=
 dulenta oscula odientis, se porro non ignorare quid ageret aut
 quid agendum esset. Quamquam autem D. Arnoldus Prior itâ
 loquebatur, scimus tamen scriptum esse: si quis se existimat sci=
 re aliquid, nondum cognovit quemadmodum oporteat eum scire.
 et iterum, apostolus dicit: dico per gratiam quae data est mihi,
 cuilibet versanti inter vos, ne quis arroganter de se sentiat suprâ
 quam oportet de se sentire: sed itâ sentiat, ut modestus sit et so=
 brius. D. Arnoldus iste forsitan non bene memor fuit Apostoli
 dicentis: Et vos Patres nolite ad iracundiam provocare filios
 vestros, sed educate eos in disciplinâ eet correptione Domini. Filius
 namque hominis sicut ipse ait, non venit ad perdendas animas

(1701) Ch 1151

hominum sed ad servandas. Iterumque Apostolus ait. Patres nolite ad indignationem provocare filios vestros ne pusillo animo fiant; hoc est ne despondeant animum. illud autem quod Apostolus docet: Episcopum non debere percussorem esse, non pertinet ad violentiam manuum; sed ad linguae acerbitatem, ne sevus et improbus sit objurgator. id enim Divus adnotavit Hieronimus, quod fortasse nescivit D. Arnoldus iste Prior. Uteumque se res habet, erat tamen miserandum, nam frater inutilis semper fuit et alijs onerosus. Cantor dumtaxat hebdomadarius erat, quando sors ejus venerat. in observationibus ordinis pulchré fuit institutus, quas etiam probé semper servavit. Neque dixit, neque fecit quicquam toto tempore quo novi eum, quod objurgatione dignum esset. Sequebatur conventum die ac nocte atque hebdomadatim unus cumeo privatim monachus legebat horas; versabaturque nobiscum sicut innocens ovicula. Antequam sensu deficeret, scripsit Librum cui titulus est; obitus D. Hieronimi qui jacere solet in Bibliothecâ, et missale quidem postea cepit scribere sed non complevit, nam quod scribendum restabat D. Arnoldus Beeltrisen supplevit. habitavit autem frater Joannes longo tempore in cella cui titulus est K, quae anno 1502 fulmine tacta fuit tempore vesperarum. vidimusque inibi signa quaedam maligni spiritus in pariete, velut indicia unguularum. et ubi solebat Joannes scribere, dilaceratum et diruptum et disjectum sedile cum pluteo fuit. At veró in parte superiori Domus quaedam pars tigni fuit detracta; et quod detractum erat jacebat ibi in cumulo minutim ac si fuisset commoliturum. Atque post dies paucos syderatus, sive paralyti percussus fuit idem Frater; ita, quod dextrum latus ejus esset invalidum. claudicabat dextro pede dextrâque manu parum se juvare quivit. ac deinceps non veniebat ad chorum nec ad caenaculum, nec ad capitulum, sed privatim legebat ad commodum suum quod potuit solus. Laici ministrabant ei curamque ipsius habebant praecipuè tamen f. Godefridus Harenberghe aderat ei frequenter. Ac tandem senex effectus obijt 14 Decembris 1511. Haec scripta sint ut posteri cautius agant cum Fratibus suis et meminerint eos esse membra Christi et Christi sanguine redemptos.

D. Livinus Zoeten alias Dulcis, Gandensis monachus professus hujus Domus. receptus a D^o Arnolde kaerman Priore et vestitus in festo B^o Catharinae V. et Mart. A^o 1476, professus eadem die A^o 1477. deinde primam missam cantavit in die Dedicacionis Ecclesiae nostrae factus sacerdos. Hic teste Chronico fol. 81 naturaliter habuit bonam vocem eratque mediocriter in arte Musica

(2037) Ch M 189

peritus et satis eleganter et nitidè sciebat scribere. Libros scripsit diversos, parum literatus erat. utrumque tamen assiduitate legendi scribendi, audiendi et interdum loquendi, scripturas intelligere potuit. (hactenùs Chronicon) Anno 1488 coepit cogitare de mutatione loci et scripsit super hoc Reverendo Patri generali, nam in Carta illius anni dicitur Articulo Domùs Capellae “ Et hortamur D^m Livinum monachum ibidem, ut se stabiliat in Domo suae professionis; alio= qui committimus Visitatori principali ut eidem provideat sicut bo= nâ conscientîâ pro ipsius salute viderit expedire. tunc missus vi= detur ad Domum Sylvae S. Martini, nam A^o 1489 habetur in Compu= tu hujus Domus: Pro expensis fratris Livini in Domo Sylvae 30 ct et anno sequenti in Computu “ Priori Sylvae praeter 30 ct quas ha= buit anno praeterito, ad huc habuit pro expensis f^r Livini 24 ct item pro vestitu ejusdem Livini 9 ct 12 solid^o. Inde huc redyt et ite= rum scripsit ad Reverendum Patrem, nam A^o 1492 Carta Capituli generalis articulo Capelle illum iterum monet his verbis “ Et D. Livi= nus ibidem professus stabiliat se in eadem Domo. hoc apparenter facere non valuit, nam et hoc anno ad hanc Domùm vocatus fuit visitator Provinciae, qui tunc erat D. Arnoldus Huckelen Prior Dom^s monachorum, cui solvimus ut in Computu 6 ct 7 solid^o. et addit prop= ter fratres Andream et Livinum. sequentia prosequimur ex 2° Chro= nico, loco praedicto: sed postquam D. Arnoldus Prior obiit, successit ei in Prioratu D. Gaspar, cujus tempore (nescio quam ob causam) mis= sus fuit ad hospitandum in D^o Sylvae S. Mart. ubi suprâ modum graviter (sicut ipse dixerat mihi) aegrotatione et dolore capitis fuit afflicto. inde reversus in Domum professionis suae non invenit requiem: tentatus fuit et a fratribus quibusdam afflicto, nec ha= buit consolatorem. Quapropter clam abiit et profectus est ad Domum Cartusiae Majoris deducente cum viro quodam amico; et ibi receptus habitavit ad tempus et Magister illi datus est D. Joannes Binchois scriba Domùs Cartusiae, qui oriundus erat a Binchio Civitate Han= noniae; Magistrumque Discipulus adjuvabat in Litens legendis et notandis, quae plurimae feruntur undique ad illam Domum. quod tamen quibusdam non placuit quod Hospes et extraneus sciret ordinis secreta quae fiunt ibi et penè in toto ordine. Hic igitur cum mora= retur, a D. Petro Rufi Patre Reverendo missus est in Domum Val= lis S^{ti} Hugonis Cartusiae Provinciae et non longè a Cartusiâ majore cum praedicti Patris Reverendi Literis sigillo munitis : ut ibidem vicari= atûs officium administraret, quod etiam fecit et aliquot ibi novitios instituit. praedictas Literas postquam ad Domum Capellae redijt ostendit nobis. Hinc absolutus redyt in Cartusiam, atque inde missus est in Italiam hospitatum, fuitque hospes in multis Domibus ordinis (haec Chronicon. suspicor ego quod in Italiam et nominatim ad Domum ordinis nostri in Insula Capri ex adverso Civitatis Neapolis, A^o 1499

expensis Domûs professionis ejus, hujus Capellae, quas et Prior noster tunc D. Joannes de Etterbeke restituere recusavit Priori D. Antverpiae a generali Capitulo reverso qui ibidem has expensas solvisse videtur, unde et Prior noster in Cartâ anni 1500 monebatur his verbis: Et Prior Capellae solvat sine morâ Priori Domûs Antverpiae 6 Ducatos Hungariae depondere quos mutuo dedit D. Livino pro viatico ad Domum Capri hospitatum misso per Capitulum generali: sine dubio Anni 1499. (pergit Chronicon) quarum Domorum tametsi quaedam fuerunt opulentae quaedam pauperes, in nullâ tamen aerum facere professionem voluit; dixitque nobis se in loco fuisse ubi Hannibal paenus Dux Carthaginensium quondam, satyra 10 Juvenalis

Deduxit scopulos et montem rupit aceto= ut Exercitui suo transitum faceret in Italiam. Sed quotannis quando potuit Livinus noster ventitabat in Cartusiam vel ad Capitulum generale vel ad Capitulum privatum. eaque facultas ibi non difficulter acquiritur (sic ille) Deinde fuit hospes in diversis Dombus Provinciae Franciae, praesertim in Domo Divionis. Interim verò multum sibi profuit quod accuratè sciebat scribere, namque scribendo Libros illo tempore commodius acquirebat sibi necessaria. Porro circiter anno 1503, cum more suo solito esset in Domo Cartusiae tempore generalis Capituli et D. Petrus Vassor Prior D. Gandavi principalis visitator hujus Provinciae esset etiam ibi et sermonem habuisset ad congregatos ibi Patres: D. Livinum et duos alios fratres curavit reducendos ad Domos professionis eorum. quorum unus erat Monachus D. Buscoducensis D. Adrianus, et alter monachus erat D. Diestensis D. Judocus. quos reduxit quidam vir saecularis cui nomen erat Judocus qui fuit germanus frater D. Joannis Binchois scribae Domûs Cartusiae majoris. (hactenùs iterum Chronicon) sed ego maximè dubito an reditum D. Livini aliorumque, duobus vel plus annis quam oportet non retulent. Computus hujus Domûs anno 1505 tantum habet expensas quasdam fuisse solutas pro f Livino, et A° tantum 1509 dum domus haec visitaretur per Priorem D° Gandavensem, solvimus illi 21 ct et 14 solid° pro expensis inquit factis et expositis pro f Livino, et A° 1510 ex parte f Livini solvimus D Joannes Binchois 8 ct 20 solid° quidquid sit, erat in hâc Domo residens A° 1509 et habetur in Catalogo professorum hujus Domûs hoc anno Tertius a Priore vel immediatè post antiquiorem. (pergit Chronicon) Livinus autem posteaquam habitarat quatuor aut quinque annis in Domo Capellae, iterum per Literas Reverendi Patris D. Francisci de Puteo jussus est ire hospitatum in Domo Valencenarum nam Livinus frequenter scribere solebat vel ad D. Joannem Binchois vel ad vicarium D Cartusiae D. Joannem Gillardi, quorum Literas et rescripta mihi quandoque ostendit. In divinâ re pergendâ Livinus antè Corporis Christi sumptionem, semper lachrymare consuevit, et

quotidie unum Brevem legere, praeter id quod habebat legere ex pare ordinis. At in Domo Valencenarum non diu commoratus finem vitae mortalis habuit, obytque pridie nonas Februarij hoc est 4^a anno 1516.

D. Arnoldus Stampion Bruxellensis Monachus professus hujus Domûs. De hoc viro cum in Cartis Capituli generalis nec in monumentis hujus Domûs aliquid habeamus praeter ea quae in Chronico suo habet D. Livinus Ammonius fol, 82 haec exscribendo satis faciemus. Anno (inquit) 1505 pridie nonas may receptus fuit a D. Carolo Serraes Priore, Arnoldus Stampion civis Bruxellensis ad statum monachi. qui fuerat Clericus saecularis et Literarum civilium scriptor in Curiâ magni Consilij et interdum quidem Gandavi, interdum verò Mechliniae se continebat compté admodum sciebat scribere, literam praeciqué currentem, peritus gallicè linguae et mediocriter latinae: habebatque penes se formas et exemplaria ad concinnanda Instrumenta civilia; in quibus ordinandis et describendis erat satis tritus; magnumque sperabatur commodum et ornamentum nostro ordini, fore, si talis homo receptus esset a nostratibus. Postquam igitur professionem fecerat; suscepit et sacros ordinis; at quodam tempore cum eâ de causâ Tornaci esset, unâ cum Procuratore nostro D. Egidio Stercke, aderat et D. Guilielmus Bibaucius Procurator tunc Domûs Gandavi cum suis. Et inter pocula Bibaucius jocabatur cum Procuratore nostro: quod in bonâ spe jam posset vivere quod jam seniculo posset fieri illi prope diem relaxatio et misericordia sed verum est quod alibi dicitur: non tam interest quid quo animo dicatur, quam quo accipiatur; quandoquidem ejusmodi scommata non semper aequo suscipiuntur animo, et Bibautius Arnold gratulatus quod ad ordinem venisset nostrum, familiariter et benevolé cum eo loquebatur. Arnoldus autem eo tempore postquam Domum redijt, nobis ista referebat, et mirum in modum benedicis verbis Bibaucij ne dicam adulationibus erat erectus, sperans fore, ut a Bibautio Vassori probé commendaretur qui tum Visitator hujus Provinciae principalis erat. et forsitan sic usu venit quemadmodum Arnoldus speravit atqui o Deus bone, quid est homo quod memor es ejus, aut filius hominis quoniam visitas eum? homo vanitati similis factus est, verumtamen univesa vanitas omnis homo vivens: nam ecce Arnoldus sacerdos factus nondum sesqui anno, caepit febribus laborare quae satis erant acutae, et insuper vehementi capitis dolore afficiebatur. neque somnum neque cibum more solito capiabat; et alioqui sanus non erat homo multi cibi ac potûs? Haec in hebdomadâ Pentecostes acciderunt. in solomnitate autem Eucharistiae post prandium, acceptâ

(257) Cl M 071

a Priore facultate, ivi ad infirmum ad adjuvandum eum si possem, et ad consolandum: nam erat mihi vicinus proximu. sibi conquerebatur mihi more aegrotantium, (qui ministros immeritò solent accusare cibosque bonos et delicatos abominari) suas infirmitates. inter haec statim ecce Prior supervenit, cui Infirmus: Ego dixi cocis inquit, ut paululum cervisiae cum pane bullitum mihi pararent, et ecce decoctioni indiderunt oleum. id cum pernegarent coci; Prior caepit increpare aegrotum: quod mihi non modò ridiculum sed etiam periculosum esse videbatur. quocircá vocavi Priorem ad partem, quasi negotium aliquod essem illi commissurus, quippe qui postridie profecturus erat Antverpiam: dixique Dne Prior quid agis? nulltis diebus frater noster non sumpsit cibum, multisque noctibus parum aut nil dormivit et febribus graviter laborat, debilis efficitur, parce illi, ne sensu deficiat: quibus clam auditis Prior pauca benigne locutus, abijt. Ac deinde paucis post diebus absente Priore, Arnoldus incidit in phrenesim multisque diebus malé habuit. At verò tandem aliquando utcumque convaluit sequebaturque Conventum et munia sacerdotis abibat, idque religiosè admodum. Sed non silere debeo quantum valuit in practicâ civili; nam quodam tempore quibusdam saecularibus Dominis a Domo Capellae dandum erat instrumentum acceptilationis, quod Prior noster commisit Arnoldo faciendum. Arnoldus verò tam argutè concinnavit illud: ut omnes mirarebatur. nam cum fuisset oblatum, interrogabant Domini postquam legerant illud: quis hoc composuit? dictumque est, quidam monachus frater noster. responderunt: prosus indignum est, ut talis homo apud vos in abdito delitescat. Hic Arnoldus libros secum talit complusculos quando venit ad ordinem quorum majorem partem Domui Capellae reliquit, quibus omnibus suum nomen et suae professionis annum inscripsit. Anno igitur 1516 cum aegrotaret, ritè sumptis Ecclesiae Sacramentis, religiosè defunctus est, idibus hoc est 13° septembris. vixit autem in ordine undecim annis.

D. Egidius de Stercke alias fortis de Leniaco. Monachus professus hujus Domûs, ante ingressum ordinis sacerdos saecularis steteratque 16 annis Lovany, peritus in practicâ rerum Ecclesiasticarum. receptus A^o 1486 in Quadragesimâ, vestitus et sequenti anno 1487 professus circa idem tempus sub D^o Gasparo van der Stock Priore. post aliquot annos factus est sacrista, deinde anno 1497 factus est Procurator. pergit auctor 2ⁱ Chronici satis mordaci et solito suo calamo, quae tamen hic describam ut fidelem me in describendis etiam vitys ostendam. dicit ergo quod Procuratoris officium illi magis accomodum putabatur, quia sanguineae complexionis erat ut opinor et mercurialis conditionis, agilis et satis acutus in negotys abundis. Quanquam autem libenter fuit in hominum

(112) Ch. M. 047

sodalitate vinumque libenter Rhenense potitaret; non tamen frequenter ab fuit a matutinis horis, sed ad finem usque secundi nocturni mansit in Choro et quotidie pro Laicis primam celebrabat missam et priusquam ad sua negotia pergeret, Epistolam in missà Conventuali cantabat. saepenumèrò tamen admonebatur a Laicis ut vesperi tempestivè cubitum iret. quod quia non fecit, sed in camerà Hospitum aut alibi cum saecularibus aut Hospitibus fabulabatur diutius quam necesse fuit, ideo nonnumquam erat noctu somnolentus in choro; et in senectute suà benè sensit, quod quietem sibi necessariam saepè non sumpsisset. fuit autem plus quam viginti annos Procurator, quousque non valuit amplius prae senectutis imbecillitate administrationis illius obire negotia. Atque ingratijs etiam tum fuit absolutus quia non ex animo petebat absolvi ab illo officio. deinde in Cella cum solus non bene posset mansitare, ordinatum fuit a Priore, ut habitaret in alià Cellâ simul cum uno Monacho, simulque legerent horas quae privatim persolvi debent. Nam deficiente visu, neque celebrare neque alia sacerdotis munia quivit exequi. Neque inambulavit usquam nisi fultus scipione, qui ne faceret in Choro et alys locis in conventu fratrum super saxa sonitum, aut strepitum; corio fuit ab inferiori parte contactus. Porrò multis annis quibus Procurator fuit D. Egidius, erat tempus pacis et magna in rebus opulentia et copiosa ubertas in fructibus terrae. denique confectus senitudine et sumptis Ecclesiae sacramentis D. Egidius ad extrema vitae mortalis devenit, et miserabiliter subinde clamitans: ai mi, decessit nonis hoc est 5° novembris 1521.

D. Joannes de Lelloe monachus professus hujus Domûs antè sacerdos saecularis, oriundus de propè Nivellam. receptus et vestitus a D^o Arnolde kaerman Priore, anno 1478 in Purificatione B^{mae} V. Mariae et anno sequenti eâdem die professus. Pergit 2^m Chronicon fol. 89: Hic posteaquam fecit professionem, scripsit duas quinsuagenas, secundam et tertiam commentariorum D. Aurely Augustini in Psalterium Davidicum: qui solent in Bibliothaecâ jacere Libri, et atia quaedam praeterea scripsit. hic etiam fuit per aliquot tempus aedituus sive sacrista hujus Domûs ut A^o 1487, a quo ministerio absolutus factus est Procurator (sed per breve certè tempus) a quo etiam ministerio absolutus, factus est Cantor Chori quod ministerium multis annis administravit: quia sicut robustus erat corpore, sic etiam fortem habebat vocem satisque bonam si bene regere eam scivisset et gubernare. Sed in arte Musicâ non fuit peritissimus. deinde postquam obyt D. Petrus Beerinx Vicarius Domus hujus 28 July 1501 successit illi in hoc ministerium, ac deinceps multorum fuit magister et Insitutor novitiorum, quibus prima ordinis Cartusiani tradebat elementa, observationes et ceremonias, quomodo deberent eas observare nocte ac die ubique temporum

(1640)

Ch. Marty

ubique locorum. Fuit etiam corrector aliquando et ordinator eorum quae legenda sunt in Choro et in coenaculo. Atque tentationibus multis interim et infirmitatibus et afflictionibus et aegrotationibus frequenter afficiebatur quibus tandem incommodis, ejus alioqui ferocitas cicurabatur, domitabatur mitigabatur sic: ut in annis senilibus, animositate ejus jam refleacescente; placidus ac lenis esset. Infirmitates enim et afflictiones si moderatè tolerantur, introducunt in animam hominis favente Deo multam virtutem, patientiam probationem spem bonam erga Deum. inter alias infirmitates quibus afficiebatur D. Joannes, podagra saepe fuit illi permolesta: qua circiter vitae suae finem sic erat attenuatus, ut non nisi aegrè admodum quiverit inambulare, idque non absque scipione. denique postremo die quo vixit inter nos, erat secundus dies minutionum mense Julio, et post prandium quidem fratres ibant ad campos, ipse verò manebat domi. Illo tempore ego etiam ita sciatim patiebar ut extra monasterium septa non irem. Ipse pergebat in hortum pomorum et precoqua pyra unum aut alterum collegit ibi. non erat quidem aegrotus corpore sed pedibus dumtaxat firmus non fuit. inambulabat autem scipione fultus. deinde venit ad portam ostenditque nobis fructum novum. deinde post sesqui horam cum esset nobiscum in Choro, circa finem divini officij velociter quantum valuit exivit è templo, sic ut aliqui mirarentur. Et caena facta unusquisque fuit in sua quiete. At matutino tempore, infirmarius ut vidit non adesse vicarium in Choro, properavit ad Cellam ejus. Et ecce ibi neque cucullam neque tunicam superiore vestitus, jacuit homo ante lectum suum defunctus. quem Infirmarius prius offendit pedibus quam usurpavit oculis. nam etsi cum Laternam venit, oculos tamen ad lectum coniecit, non ad solum ubi jacuit, pedibus versus lectum, capite versus lectulum quem vocant misericordiam. ad cujus stipitem ut opinamur laesus, habebat vulnus in capite. non magnum quidem quia testa capitis non erat fracta; sed pellis dumtaxat soluta, cum modicam sanguinis effluctione fuit. Ibi uti autumamus, vesperi cecidit quando exuebat vestimenta sua exteriora, parans se sumpturus coenam. quandoquidem et mensa parata erat, cibusque mensae suppositus et illibatus, qui pro coenam vesperi cum potu fuit ministratus. Jacuit autem supinus sicuti finitis matutinis vidimus, interioribus indumentis et capite vestitus ac toto corpore extensus. Et iste quidem hoc modo discessit quarto nonas hoc est 4° July 1525 post viginti quatuor annos vicariatibus hujus Domus.

D. Michael de Monte Casleto in West Flandria. Monachus professus hujus Domus, vestitus in die Cathedrae S. Petri A^o 1477 sub D^o Arnolde kaerman Priore et sequenti anno professus. Juvenis probus (inquit Chronicon fol.94) qui cum D^o Joanne Pauli qui hic supra fol. 50 Daventriae Literis operam dedit latinis. ubi in studio Literarum usus est Praeceptore Joanne Synthenio, cujus ob singularem eruditionem (prout illa ferebat aetas) nomen longè latèque clarum erat. Fuerat ille Joannes Synthenius et Magister famosi Erasmi Roterdami. frater

(2166) Ch. 1189